Kape Nr. 3 rasti 2 daiktai: ant krūtinės sunykęs smeigtukas žalvarine statinaitės formos galvute ir geležine adata bei geležinis įmovinis 16 cm ilgio kirvis, gulėjęs už karsto kontūrų ribos, ties dešiniu blauzdikauliu. Kirvio ašmenų plotis 4,8 cm, įmovos skersmuo išorės pusėje 4 cm.

Dar vieną čia 1971 m. rastą kirvį (jo ilgis 19,5 cm, ašmenų plotis 5,4 cm, įmovos skersmuo išorės pusėje 4 cm) perdavė kiduliškis Algirdas Kiselys.

Remiantis išvardintais daiktais, Kidulių kapinynas datuojamas IV-V m.e.a.

Vytautas Urbanavičius

NAUJO PLOKŠTINIO KAPINYNO IR GYVENVIETĖS SEREDŽIUJE TYRINĖJIMAI 1985 M.

Kapinynas ir gyvenvietė yra 200-300 m į ŠV nuo Nemuno ir Dubysos santakos, dešiniajame ablėjų upių krante, tarp Nemuno ir plento Kaunas-Jurbarkas, apie 100 m į ŠV nuo piliavietės, vadinamos "Palocėliais". Čia yra kelios besijungiančios kalvelės, iš kurių dviejuose žymūs stačiakampiai grioviai – kažkada išardytų mūrinių pastatų pamatų pėdsakai. Iš Š ir R kalvelės supa ariamas laukas, kuriame randama žiestų puodų šukių, plytgalių, XVII a. monetų ir kitų daiktų. Jų dalis 1982 m. pateko į KVIM.

1985 m. MAII R kalvelės šlaite ištyrė 50 m^2 plotą. Rastas iki 2 m storio kultūrinis sluoksnis, kurį sudarė mūrinio XVII a. pastato griuvenos. Jose aptikta plytų, kvadratinių grindų plytelių, čerpių gabalų ir vitražo liekanų, molinių ir stiklinių įvairios paskirties indų dalių bei glazūruotų koklių. Kokliai dažniausiai puošti augaliniu ornamentu, keliuose pavaizduotos medžioklės scenos ar herbai. Pagal pastaruosius nustatyta, kad namas priklausė žemaičių seniūnui Petrui Mykolui Pacui (mirė 1696 m.). Ži-

noma, kad P.M. Pacas 1684 m. valdė karališkąjį Veliuonos dvarą. Seredžiuje, greičiausiai, buvo jo privačios valdos.

Namo pamatų neaptikta. Jie turėtų būti į V nuo tirtojo ploto. Kaip tik į šią pusę griuvenų sluoksnis storėjo ir V perkasos gale pasiekė 2 metrus. Šioje vietoje yra minėtos kalvelės šlaitas. Galimas daiktas, kad tos kalvelės viršūnė ir slepia namo pamatus.

Iš R pusės griuvenų sluoksnis palaipsniui plonėjo ir dengė VII a. kapus. Čia ištirti 6 sudegintų ir 2 nedegintų žmonių kapai. Abiejų pastaryjų duobės stačiakampės, 50-60 cm gylio. Mirusiosios (abiejuose palaidotos moterys) guldytos galvomis į R.

Abiejų įkapes sudarė beveik vien žalvariniai papuošalai (iš darbo įrankių viename kape terasta yla). Tai antkaklės (viename kape ramentinė, kitame - vyta, su kabliuku ir kilpute), skliutakojės segės, apyrankės (viename 5 storėjančiais galais, iš kurių 3 buvo ant dešinės, 2 ant kairės rankos, kitame - po 1 įvijinę ant abiejų rankų) ir apgalviai. Iš apgalvių išliko po 2 maždaug 8 cm ilgio įvijas, kurių galuose įkabintos 5 cm ilgio grandinėlės, su 2 trilapio pavidalo kabučiais.

Degintinių kapų duobės ovalios, iki 60x80 cm dydžio. Jų gylis nuo dabartinio žemės paviršiaus siekia 60 cm. Dugne supilti iš laužavietės atnešti kaulų fragmentai ir metalinių daiktų liekanos. Daiktai labai panašūs į aprašytuosius iš nedegintų mirusiųjų kapų; tai rodo jų chronologinį panašumą.

Kapinyno ribos tuo tarpu neaiškios. KVIM yra keli daiktai (ritinio smeigtuko galvutė, sidabrinės šaukštinės antkaklės dalis), rasti už poros šimtų metrų į PV nuo šios vietos, už minėtos XVII a. gyvenvietės. Greta tirtosios vietos rasta arklio dantų ir daiktų, susijusių su žirgo apranga. Visa tai rodytų, kad kapinyno tiek teritorijos, tiek chronologijos požiūriu būta labai didelio.